

Serra de Mas Manader o Serra de Rubió

Esparreguera

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Camí de Can Roca.
Emplaçament Des dels camins de Can Roca, Can Vinyals, les Bramones, Ca n'Estruc del Cairat i Collbató.

Coordenades:

Latitud: 41.56391
Longitud: 1.85201
UTM Est (X): 404279
UTM Nord (Y): 4601996

Classificació

Número de fitxa 08076 - 180
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVII-XIX
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: De les estructures d'interès de la Serra de Mas Manader, la que es troba en vies de desaparèixer és un camí empedrat, del qual caldria documentar topogràficament el seu traçat.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Díficil
Ús actual: Lúdic
Titularitat Privada
Titular: 08075A03000008
Fitxes associades:
[Turó de la Socarrada](#)

Autoria de la fitxa ArqueoCat SL- Josefa Huertas i Natalia Salazar
Data de registre de la fitxa: dj., 22/05/2008 - 02:00
Autoria de la darrera revisió: OPC
Data de la darrera revisió: dc., 01/04/2026 - 08:19

Descripció

Per un costat tenim una sèrie d'elements que es relacionen amb el passat agrícola d'aquestes terres, que foren conreuades fins al capdamunt de la serra, testimoniats per la presència de marges, barraques de vinya o cabanes de pastor, entre les que destaca la coneguda barraca del fum.

Construcció realitzada aprofitant una esquadra de la roca per on surt aire calent, damunt la qual construïren una volta de pedra, creant un petit refugi on resguardar-se de les inclemències del temps. Es troba situada en un marge d'antics camps ja erms. L'explicació que en dóna Orenci Valls de la barraca del fum, és que tal fum no és sinó el vapor d'aigua que a l'hivern surt d'una esclatxa que es condensa en trobar la temperatura baixa de l'atmosfera, que segons ell prova l'existència d'un corrent d'aigua.

L'activitat agrícola a la zona requeria d'una bona comunicació, que permetés el transport de les collites amb carros des d'aquestes terres més altes fins a la població d'Esparreguera. D'aquesta via en altre temps molt freqüentada en queden alguns trams empedrats, en vies de desaparèixer per l'acció de l'erosió. És important la presència d'una font o deu d'aigua, que encara brolla, coneguda com la font del mas Manader, prop de la qual s'ha de trobar el Mas que antigament donava el nom a la Serra, ara més coneguda com la Serra de Rubió.

Del Mas Manader, en Josep Grau ens deia que l'havia localitzat a poca distància de dita font. De lluny no s'albira però cap resta destacable, sinó és la presència de marges. Cal fer referència altre cop als incendis del 1994 que posaren a la vista restes no visibles i oblidades, però que gairebé deu anys després molt sovint es fa força difícil de retrobar. Sabem que en el moment de la publicació de Apunts Arqueològics de Ramon Subirana, l'any 1956, l'autor donava per desaparegudes la font i el mas de Mas Manader.

L'activitat industrial també té la seva presència amb l'explotació de la pedra en la coneguda pedrera de Rubió, històricament documentada des del segle XVI i explotada fins al segle XVIII. Orenci Valls en parlar de l'església parroquial de Santa Eulàlia d'Esparreguera fa referència als diferents materials petris i a la seva procedència, entre les pedreres que cita fa referència a les calisses de les Muntanyes Blaves o serra de Can Rubió, que es troben en extenses capes en el Mas Manader.

De la pedrera de Rubió s'extragué també calissa per a la fabricació de la calç per a l'església de Santa Eulàlia, destinada a les obres de construcció del retaule major que s'emprengueren entre 1670 i 1681, sense arribar a finalitzar-se. Al capdamunt de la Serra de Rubió al llarg de tot el costat meridional es conserven sota una torre d'alta tensió les restes de la línia de defensa del Llobregat L-4, que es construïren arrel dels conflictes de la Guerra Civil.

Actualment s'observa una concentració densíssima de marges i cabanes de planta quadrada, que es troben aliniades mirant cap al sud. Dits marges semblen construïts expressament potser aprofitant molts dels antics marges agrícoles preexistents, creant murs alts per a protegir-se al darrera. També propera a la torre d'alta tensió esmentada s'hi troba una estructura de pedra seca, de característiques molt curioses. De planta més o menys circular, presenta una obertura tipus porta, l'alçada de la qual no sobrepassa l'alçada dels genolls d'una persona adulta. Presenta la coberta esfondrada que sembla podria ser en forma de túmul de pedres. A

la part interna dues lloses es toquen per la part superior, i es troben separades a la base, creant una petita cavitat de secció triangular. S'ha apuntat que podria tractarse d'una cista o fins i tot d'un cau de fures.

Història

La Serra agafà el nom d'una masia que existí a la contrada. L'any 1642 hi havia un Antoni Menader teixidor de llana.

Bibliografia

AMIGÓ, J. (2001). *El franquisme al Baix Llobregat*. Barcelona: Abadia de Montserrat.

SUBIRANA, R. (1956). *Apunts Arqueològics d'Esparreguera*. p. 12-13.

VALLS, O. (1961). *La vila d'Esparreguera i el seu terme*. Esparreguera. p. 137; 143; 310.

VILA, G. (2003). *Carta Arqueològica del Municipi d'Esparreguera*. Ajuntament d'Esparreguera, inèdita.

Enllaços d'interès:

[Ajuntament d'Esparreguera_Mas Manader](#)

